

RAPPORT 430

Archeologienota Hasselt, Herkenrodesingel Aanleg van een KMO-zone ter hoogte van het voormalige Concentra-gebouw

Deel 1: Verslag van resultaten

Inge Van de Staey & Elke Wesemael
Juni 2017

ARON-RAPPORT 430

ARCHEOLOGIENOTA

HASSELT, HERKENRODESINGEL

AANLEG VAN EEN KMO-ZONE TER HOOGTE VAN HET VOORMALIGE CONCENTRA- GEBOUW

Inge Van de Staey & Elke Wesemael

Tongeren
2017

Colofon

ARON rapport 430– Archeologienota – Hasselt, Herkenrodesingel. Aanleg van een KMO-zone ter hoogte van het voormalige Concentra-gebouw.

Erkend archeoloog: Inge Van de Staey (OE/ERK/Archeoloog/2015/00087)

Auteurs: Inge Van de Staey & Elke Wesemael

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2017/12.651/86

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be

Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2017

INLEIDING	2
DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN.....	3
Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek.....	3
1 Beschrijvend gedeelte	3
1.1 Administratieve gegevens.....	3
1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden	5
1.3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen.....	5
1.4 Werkwijze, verloop en actoren	7
2. Assessment.....	8
2.1 Situering van het onderzoeksgebied	8
2.2 Historische situering en gaafheid van het terrein	11
2.3 Impact van de bodemingrepen en kenniswinst	11
2.3 Onderzoeksvragen	12
2.4 Datering en interpretatie	13
3. Samenvatting	14
DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	15
1. Gemotiveerd advies.....	15
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	15
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied	15
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen	15
2. Samenvatting	16
BIBLIOGRAFIE	
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Kadasterplan	
Bijlage 2: Afbeeldingen- en plannenlijst	
Bijlage 3: Bestaande toestand	
Bijlage 4: Inplantingsplan OT: masterplan	

INLEIDING

De initiatiefnemer plant te Hasselt (prov. Limburg) de inplanting van een KMO zone met meerdere units aan de Herkenrodesingel. Hierbij zullen over een oppervlakte van ca. 5,9 ha meerdere werken uitgevoerd worden.

Gezien voor de realisatie van dit project een stedenbouwkundige vergunning vereist is, bodemingrepen uitgevoerd worden, het terrein niet in een gebied ligt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, het terrein niet volledig binnen een gabarit van een bestaande lijninfrastructuur valt, niet in een beschermde archeologische site of vastgestelde archeologische zone ligt, het perceelsoppervlak groter is dan 3000 m², de bodemingreep groter is dan 1000 m² en de aanvrager publiekrechtelijk is, is het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota aan de vergunningsaanvraag verplicht.¹

Een archeologienota is een document dat opgemaakt wordt op basis van een archeologisch vooronderzoek en dat niet alleen administratieve gegevens van het onderzoeksgebied bevat, maar ook een verslag van de resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek, een voorstel van beslissing en een plan van aanpak voor de maatregelen die daaruit volgen.² Het doel van het archeologisch vooronderzoek bestaat in het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site in een onderzoeksgebied en indien deze aanwezig is te bepalen wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van de bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.³

Voor dit projectgebied, de voormalige Concentra-site te Hasselt, werden in 2016 reeds drie archeologienota's opgemaakt, voor drie initiatiefnemers die eveneens een deel van het gebied her-bebouwen. In het kader van deze drie archeologienota's werd toen een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd, gekoppeld aan een uitvoerige bureaustudie. Deze nota's dragen ID nummers: 307, 309, 310⁴

De *Code van Goede Praktijk* versie 2.0 voorziet in de opmaak van een '*archeologienota met beperkte samenstelling*' indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader aantoont dat:

- 1° met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- 2° de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Vermits de confrontatie van de uitgevoerde werken en een korte bespreking van de historische situering aantoonde dat de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, werd enkel een bureauonderzoek met beperkte samenstelling uitgevoerd (Deel 1) en werd geen *Programma van Maatregelen* opgemaakt. Het gemotiveerd advies hiervoor wordt beschreven in Deel 2.

---

¹ Zie hiervoor de beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek bij het aanvragen of verlenen van vergunningen. https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

² Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen (CGP)(2015), p. 15.

³ CGP 2016, p. 27.

⁴ De nota's zijn te raadplegen op: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/307>;
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/309>;
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/310>

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN

Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek

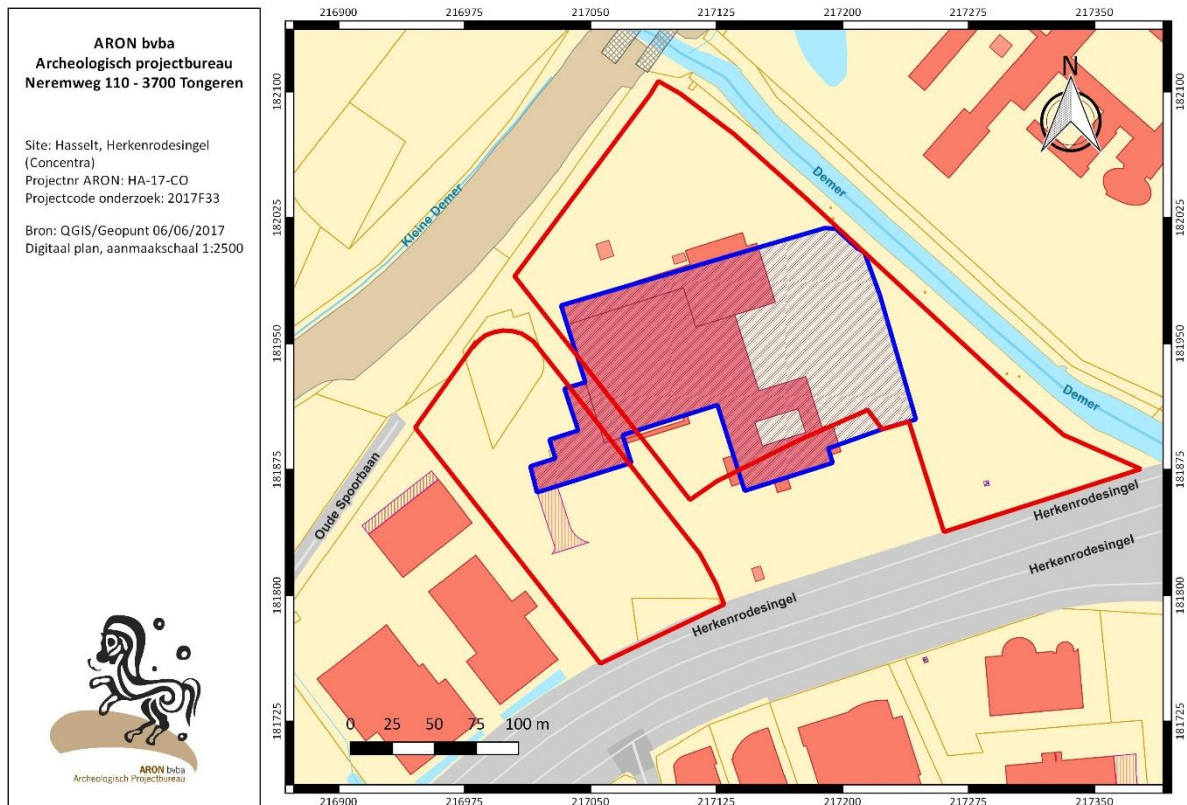
1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2017F33	
Naam en erkenningsnummer Archeoloog	Inge Van de Staey OE/ERK/Archeoloog/2017/00087	
Rechtspersoon	ARON bvba Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten binnen het project	Functie	Naam
	Projectleiding	Elke Wesemael
Extern wetenschappelijk advies	Nvt.	Nvt.
Locatiegegevens	Hasselt, Herkenrodesingel, Concentra	
Oppervlakte	Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 5,9 ha. Voor een zone van ca. 2 ha werd reeds een sloopvergunning bekomen (Afb. 1, blauw).	
Bounding box coördinaten	xMin,yMin 216945.57,181759.46 : xMax,yMax 217377.51,182106.32	
Kadasternummers	Hasselt, 7de Afd. Sect. G, nrs. 363D, 365A2, 365b2, 365C2 en 365d2	
Thesaurusthermen⁵	Bureauonderzoek, Hasselt, Herkenrodesingel	
Overzichtsplan verstoringen	Zie Afb. 4: Kleurenorthofoto. ⁶	

⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

⁶ Een KLIP-plan werd niet aangevraagd.

Afb. 1: Kadastraal plan met perceelgrenzen en afbakening van het onderzoeksterrein in het rood en de zone in het blauw waarvoor reeds een archeologienota in het kader van een sloopvergunning (ID 309) werd bekomen. In deze archeologienota ID 309 was ook de bouw van het Mediahuis ingbegrepen, buiten het onderzoeksterrein gelegen.

Afb. 2: Uittreksel uit de topografische kaart met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

1. 2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden

Volgende onderzoeksvraag zal tijdens het bureauonderzoek behandeld worden:

Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling en beschrijf dit aspect.

Randvoorwaarden:

Vermits verwacht wordt dat aan de voorwaarden voor de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling voldaan zal worden, werd de archeologienota volgens dit traject opgemaakt.

1. 3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant de bouw van een KMO zone met meerdere gebouwen, onderverdeeld in units en omliggende parkings, gelegen aan de Herkenrodesingel te Hasselt (*Afb. 3 en BIJLAGE 4*).

Sloop gebouw en verwijdering bestaande verhardingen

Op het terrein bevindt zich het voormalige Concentra-gebouw, een groot kantoorgebouw met drukkerij, dat werd opgericht op paalfunderingen. Juiste plannen hiervan zijn niet meer beschikbaar. Voor de afbraak kan verder een afgraving van ca. 1 m vermoed worden.

Verder zullen de bestaande verhardingen volledig worden uitgebroken. Dit zal gebeuren tot op de maximale huidige diepte van de verhardingen, zijnde ca. 50 cm tot 1 m onder het huidige maaiveld.

Voor de sloop van deze gebouwen werd reeds een archeologienota aangevraagd en bekrachtigd (ID 309).

Deze werken zullen machinaal gebeuren.

Nivelleren terrein

Het onderzoeksterrein, dat door meerdere antropogene hoogteverschillen wordt gekenmerkt, zal in eerste instantie na de afbraak van de bestaande gebouwen worden genivelleerd. Hiervoor zal de grond van de hoger gelegen terreinen en de grond die wordt uitgegraven voor de bouw van de kelder van Carglass/Mediahuis (zie archeologienota ID nummers: 307, 309, 310 *zie infra*) worden gebruikt. Het zou gaan om een aanvulling van ca. 1 m.

KMO-gebouwen

Op het terrein zal een KMO-zone opgericht worden bestaande uit meerdere gebouwen (ca. 3 ha). Deze gebouwen bestaan uit aaneengeschaalde hallenbouw, opgebouwd met een betonvloer en een bovenbouw bestaande uit een metalen constructie, wordt gefundeerd op puntfunderingen, die tot ca. 1,20 m diepte worden uitgegraven. De rest van de hallen wordt voor de aanleg van de vloerplaat tot ca. 50 cm onder het maaiveld uitgegraven.

Aanleg van parking en groenaanleg

Rondom de units is een parking voorzien. Voor de uitgravingen van de verhardingen is een totale afgraving van ca. 40 cm gepland. De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine

Verder zullen verspreid tussen de parkeerplaatsen enkele groenzones worden aangelegd. Hiervoor zal het terrein ca. 30 cm worden afgegraven en opgevuld worden met teelaarde. Enkele kleine waterpartijen zijn verder voorzien. De juiste uitgraafdiepte hiervan is onduidelijk maar wordt op ca. 50 cm geschat.

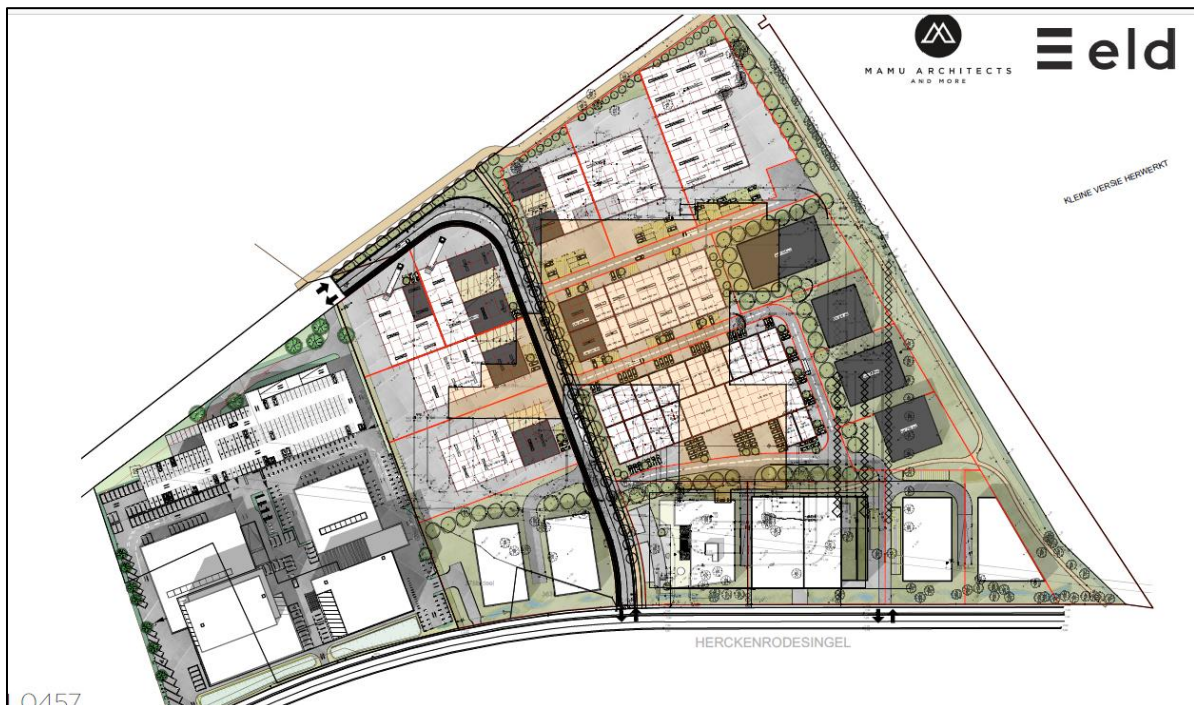
In het zuidelijke en oostelijke deel zullen tenslotte enkele bomen worden aangeplant. Hiervoor worden plantputten gegraven. De maximale uitgraafdiepte hiervan bedraagt maximaal 1 m onder het maaiveld.

De uitvoeringswijze is nog niet gekend, maar plantputten zullen machinaal aangelegd worden.

Nutsleidingen

Concrete info betreffende de aanleg van nutsleidingen is nog niet gekend hoewel er vanuit gegaan kan worden dat de gebouwen met de nodige nutsleidingen voorzien zal worden. Voor waterleiding en gas wordt hiervoor o.a. een uitgraving van ca. 80 cm diep verwacht, glasvezelkabel ligt op geringere diepte (ca. 50 cm).

Deze uitgravingen zullen in principe machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine, voor de nutsleidingen binnen een sleuf die net iets breder is dan de desbetreffende leiding.

Afb. 3: Inplantingsplan (Bron: Mamu-architecten, digitaal plan, dd 31.05.2017, aanmaakschaal 1.500, code 2017F33)

Werfzone

De werfzone zal zich volledig binnen het huidige projectgebied bevinden en zal geen bijkomende bodemingrepen met zich meebrengen

1.4 Werkwijze, verloop en actoren

Gezien het bureauonderzoek betrekking heeft op een terreindeel dat reeds verstoord is in een recent verleden, diende bijzondere aandacht besteed te worden aan de confrontatie van de toekomstige werken met de landschappelijke en historische situering om na te gaan of een doorslaggevend aspect kan leiden tot een archeologienota met beperkte samenstelling. Uit deze confrontatie bleek dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst en dat dus effectief een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt kon worden (CGP 12.5.3.3.).

Voor dit projectgebied, de voormalige Concentra-site te Hasselt, werden in 2016 reeds drie archeologienota's opgemaakt, voor drie initiatiefnemers die eveneens een deel van het gebied her-bebouwen. In het kader van deze drie archeologienota's werd toen een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd, gekoppeld aan een uitvoerige bureaustudie. Deze nota's dragen ID nummers: 307, 309, 310⁷. Maatregelen werden niet geadviseerd.

De topografische kaart en kadasterkaart werd in het kader van dit vooronderzoek geraadpleegd en weergegeven. De meest recente kleurenorthofoto en de bodemkaart werden eveneens geraadpleegd. Andere kaarten werden omwille van het gevolgde traject (Archeologienota met beperkte samenstelling) niet weergegeven. Ze bleken immers geen aanvullende informatie te bieden.

Ter aanvulling werd het historisch verleden van het studiegebied onderzocht. Specifiek archiefonderzoek werd niet uitgevoerd vermits het terrein in het verleden niet dicht bebouwd was. Volgende kaarten werden via de website *geopunt.be* geraadpleegd: de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgemaakt op initiatief van Graaf de Ferraris (1771-1778), de *Atlas der Buurtwegen* (1842), de *Vandermaelenkaart* (1846-1854) en de *Poppkaart* (1842-1879). Vanwege het gevolgde traject (archeologienota met beperkte samenstelling) worden ook deze kaarten niet weergegeven in het bureauonderzoek. Op geen van deze kaarten kon immers bebouwing worden opgemerkt.

Om de recente historiek en de graad van verstoringen van het terrein weer te geven wordt gebruik gemaakt van de orthofoto's van 2000-2003 en 2016 die via *Geopunt* te consulteren zijn.

Om een inzicht te bekomen in de reeds gekende archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied en zijn directe omgeving werd ook de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd.⁸ Deze online inventaris, opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid, biedt een overzicht van alle tot nu toe gekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Via het Geoportaal van Onroerend Erfgoed werd eveneens de inventaris van de beschermde archeologische sites, de inventaris van vastgestelde archeologische zones en de inventaris van gebieden waar geen archeologie te verwachten valt, geraadpleegd. De kaarten worden in dit bureauonderzoek niet weergegeven vermits ze niet relevant zijn in het gevolgde traject.

Een visuele terreininspectie werd in functie van een eerdere archeologienota's op het terrein uitgevoerd (ID 309 en 310). Op basis hiervan en via de orthofoto's kon een beeld bekomen worden van de huidige inrichting en de gaafheid van het onderzoeksgebied.

De ligging van ondergrondse kabels en leidingen werd niet opgevraagd via *KLIP*. De initiatiefnemer bezorgde de tot nu gekende informatie over het plangebied.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door *Inge Van de Staey* van het archeologisch projectbureau *Aron bvba*.

---

⁷ De nota's zijn te raadplegen op: <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/307>; <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/309>; <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/310>

⁸ <https://geo.onroenderfgoed.be/> en <http://cai.onroenderfgoed.be/>

2. Assessment

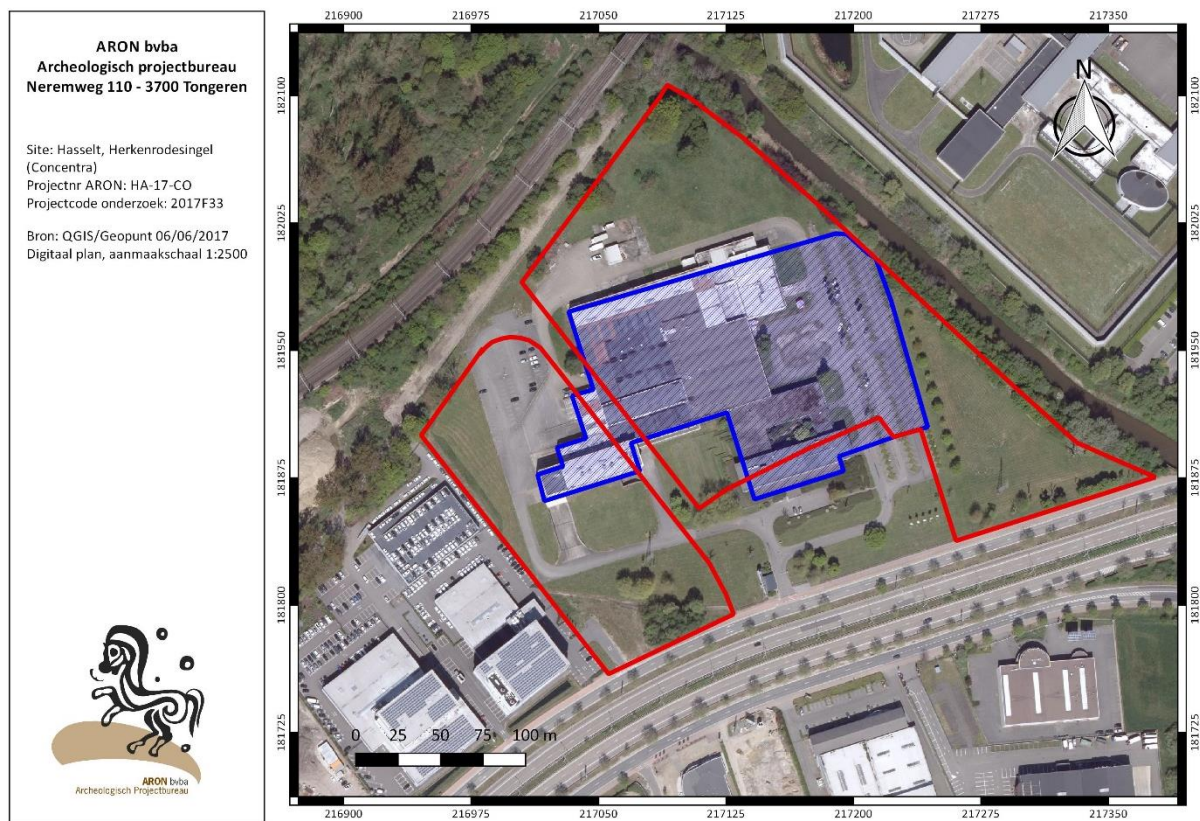
2.1 Situering van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksterrein situeert zich ter hoogte van de Herkenrodesingel te Hasselt, op ca. 1,5 km ten noordwesten van de historische kern van de stad. De gebied waar de KMO-zone zal gebouwd worden, is ca. 5,9 ha groot (Afb. 4, rood). Voor een zone van ca. 2 ha (Afb. 4, blauw) werd reeds een sloopvergunning bekomen.

Het terrein is kadastraal gekend als Hasselt, Afd. 7, Sect. G, nrs. 363D, 365A2, 365b2, 365C2 en 365d2.

De ring rond Hasselt (R71), de Herkenrodesingel, begrensd het terrein in het zuiden. Bedrijfsgebouwen van de *autogroep Delorge Automotive-Audi* situeren zich in het westen van het onderzoeksterrein, de spoorlijn van Leuven naar Genk bevindt zich in het noorden en noordoosten. De Demer begrensd het terrein in het oosten en noordoosten (Afb. 4).

Het onderzoeksterrein wordt tot op heden ingenomen door gebouwen van *Concentra-Het Belang van Limburg*. Verder wordt het terrein gekenmerkt door grote kunstmatige hoogteverschillen. Deze ophogingen gebeurden in de eerste plaats om de verschillende diensten (aan- en afleveringen) van elkaar te scheiden. Op basis van onderstaande foto's wordt een beeld geschetst van recente situatie op het onderzoeksterrein (Afb. 4-Afb.7).

Afb. 4: Kleurenorthofoto met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood) en de zone waarvoor reeds een sloopvergunning werd bekomen in het blauw.

Afb. 5: Zicht op de voormalige gebouwen. Foto genomen uit het zuidoosten (Aron bvba, dd 01/06/2016)

Afb. 6: Zicht op de groenzone en de achterliggend af te breken gebouwen. Foto genomen uit het zuidwesten (Aron bvba, dd 01/06/2016)

Afb. 7: Zicht op de af te breken gebouwen. Hier zijn meerdere ophogingen zichtbaar. Foto genomen uit het zuidwesten (Aron bvba, dd 01/06/2016)

Gelegen in de alluviale vlakte van de Demer, wordt het onderzoeksterrein op de bodemkaart (Afb. 8) grotendeels gekenmerkt door middel van een Secz- en Pecz/Pfcz-bodem. Deze natte depressie- en beekvalleigronden hebben een winterwaterstand nabij het maaiveld (20-30 cm) en een zomerwaterstand rond de 100 cm diepte (Sec-bodemserie).⁹ Pec en Pfc-bodems zijn permanent natte gronden met een hoge winterwaterstand (onder het maaiveld) en een matig diepe zomerwaterstand (80-125 cm).¹⁰

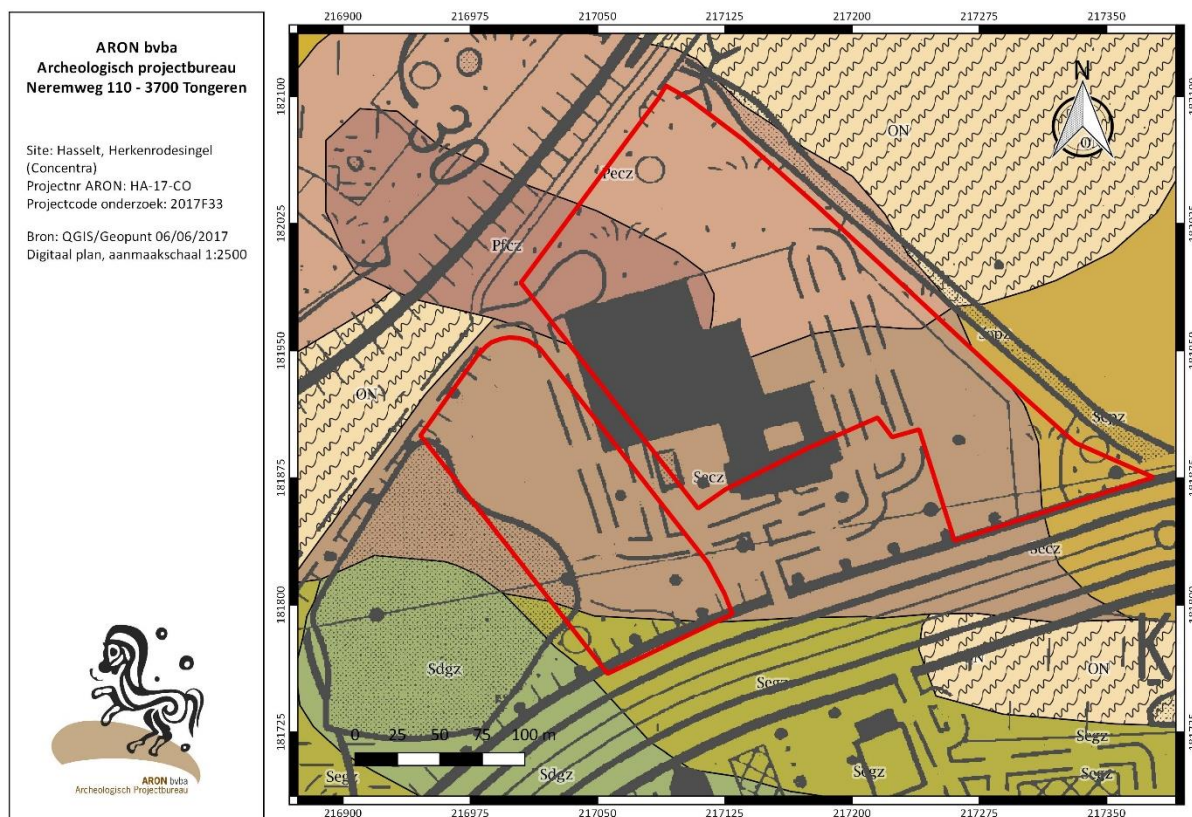
Ten oosten en westen van het onderzoeksterrein wordt een ON-bodem gekarteerd. Op deze opgehoogde terreinen werden belangrijke hoeveelheden grond opgevoerd, afkomstig uit waterlopen of van autosnelwegen. Dijken langs het Albertkanaal vormen de grootste zones met opgehoogde gronden.¹¹

---

⁹ Van Ranst ea. 2000, 212.

¹⁰ Baeyens 1977, 61-62.

¹¹ Baeyens 1977, 74.

Afb. 8: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksterrein in het rood.

2.2 Historische situering en gaafheid van het terrein

Hoewel de orthofoto genomen in 1971 nog een onbebouwd onderzoeksterrein weergeeft waarbij de Demer net ten oosten van het onderzoeksterrein kronkelt, is bekend dat het terrein in het begin van de jaren '70 geschikt werd bevonden voor de inrichting van de *NV Concentra Drukkerij*. Deze drukkerij was tot dan gevestigd in Tongeren maar was na meerdere investeringen in nieuwe machines, genoodzaakt om uit te wijken naar een grotere locatie. In 1971 werd de Demer ter hoogte van het onderzoeksterrein rechtgetrokken en werd de eerste steen gelegd van het Concentra-gebouw aan de Herkenrodesingel.¹² Na meerdere uitbreidingen werd de huidige situatie (Afb. 4) bekomen waarbij een groot deel van het onderzoeksterrein bebouwd was. De rest wordt door parking en groenzone ingenomen.

Er kan aangenomen worden dat op het onderzoeksterrein meerdere verstoringen aanwezig zijn, die met het gebruik als drukkerij en uitgeverij te maken hebben. Samenvattend kan gesteld worden dat quasi het volledige terrein reeds verstoord is. De aanleg van het Concentra-gebouw, de omliggende parking, de aanleg van een voormalige vijver en de aanleg van nutsleidingen, ... zullen meerdere verstoringen met zich meegebracht hebben. Op basis van deze verstoringen is het onmogelijk om eventueel onaangetaste zones in kaart te brengen. Wel kan besloten worden dat, gezien de graad van voormalige verstoringen, slechts een minimale hoeveelheid van het onderzoeksterrein onaangeroerd zal zijn.

2.3 Impact van de bodemingrepen en kenniswinst

Voor dit projectgebied, de voormalige Concentra-site te Hasselt, werden in 2016 reeds drie archeologienota's opgemaakt, voor drie initiatiefnemers die eveneens een deel van het gebied her-bebouwen. In het kader van deze

¹² www.Concentra.be

drie archeologienota's werd toen een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd, gekoppeld aan een uitvoerige bureaustudie. Deze nota's dragen ID nummers: 307, 309, 310¹³. Maatregelen werden toen niet geadviseerd.

De huidige bodemingrepen neemt een totale oppervlakte van ca. 5,9 ha in en vinden plaats op een terrein dat vandaag quasi volledig wordt ingenomen door bebouwing, verhardingen en nutsleidingen. Daarom wordt op quasi het volledige terrein een verstoorde bodem vermoed.

De geplande bodemingrepen zullen met de aanleg van de KMO-units, de aanleg van parkeerplaatsen, groenzones en kleine waterzone's een gemiddelde diepte tot ca. 50 cm onder het maaiveld bereiken. Enkel ter hoogte van de aanleg van de puntfunderingen zullen plaatselijk diepere afgravingen gebeuren.

Aangezien het gehele terrein zal genivelleerd worden waarbij grote zones worden opgehoogd of in een verleden reeds opgehoogd werden, zal enkel ter hoogte van de aanleg van de puntfunderingen de oorspronkelijke bodem worden aangetast. Hoewel deze ingrepen op bepaalde plaatsen dieper zullen rijken dan de reeds bestaande verstoringen, is het op basis van de aanwezige verstoringen onmogelijk om eventueel onaangetaste zones in kaart te brengen. Bijkomend kan aangehaald worden dat, ondanks dat de huidige bodemingrepen in de diepte gaan, de impact hiervan minimaal zal blijven. Door de reeds aanwezige verstoringen zullen enkel diep uitgegraven archeologische sporen zoals beerputten, waterputten, ... nog deels bewaard zijn.

De combinatie van het feit dat het terrein quasi volledig verstoord is, de bodemingrepen in hoofdzaak in een opgehoogde bodem zullen plaatsvinden én het feit dat het terrein in de alluviale vlakte van de Demer gelegen is en vermoedelijk steeds te nat was voor bewoning, maakt dat het potentieel op kennisvermeerdering erg gering is.

2.3 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvraag werd tijdens het bureauonderzoek behandeld:

Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling en beschrijf dit aspect.

Op het ca. 5,9 ha onderzochte terrein kan de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling op volgende manier verantwoord worden:

Aangezien het merendeel van het terrein met ca. 1 m wordt opgehoogd of in een recent verleden reeds waren opgehoogd, zal enkel ter hoogte van de aanleg van de puntfunderingen de oorspronkelijke bodem worden aangetast. Hoewel de aanwezigheid van archeologisch erfgoed ter hoogte van deze puntfunderingen niet uit te sluiten is, is het merendeel van het terrein door de aanbouw van het huidige Concentra-gebouw en aanwezige nutsleidingen en de aanwezigheid van verhardingen verstoord. Hoewel de huidige bodemingrepen op bepaalde plaatsen dieper zullen rijken dan de reeds bestaande verstoringen, is het op basis van de aanwezige verstoringen onmogelijk om eventueel onaangetaste zones in kaart te brengen. Bijkomend kan aangehaald worden dat, ondanks dat de huidige bodemingrepen in de diepte gaan, de impact hiervan minimaal zal blijven. Door de reeds aanwezige verstoringen zullen enkel diep uitgegraven archeologische sporen zoals beerputten, waterputten, ... nog deels bewaard zijn.

Dit in combinatie met het feit dat het onderzoeksterrein vermoedelijk te nat was voor bewoning, kan worden besloten dat het potentieel op archeologische kennisvermeerdering, globaal voor alle cultuurhistorische perioden, beperkt is. De geringe kennisvermeerdering kan o.i. de kosten van een archeologisch onderzoek niet verantwoorden.

---

¹³ De nota's zijn te raadplegen op: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/307>;
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/309>;
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/310>

2.4 Datering en interpretatie

Het onderzoeksterrein is gebouwd en omvat enkel recente verstoringen met name de bouw van het Concentra-gebouw vanaf de jaren '70 van de 20ste eeuw.

3. Samenvatting

De initiatiefnemer plant op een ca. 5,9 ha groot terrein aan de Herkenrodesingel te Hasselt (Afd. 7, Sect. G, nrs. 363D, 365A2, 365b2, 365C2 en 365d2) de aanleg van een KMO-zone met omliggende parking. Alvorens deze bodemingrepen kunnen plaatsvinden, zullen de bestaande gebouwen en verhardingen op het terrein afgebroken en opgebroken worden.

Uit de confrontatie tussen de toekomstige werken en de historische beschrijving van het onderzochte gebied, bleek dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst. Vermoedelijk was het onderzochte gebied bovendien steeds te nat voor bewoning.

Bijgevolg werd dan ook een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt en wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

